

# *Kimlik Avadanlığının Taşındıkları: İşlevsel/Simgesel Bir Eşya Olarak Erkek Cüzdanı\**

Erhan Özcan\*\*

## **Öz**

Erkek cüzdanı para, kredi kartı, kartvizit ve ehliyet belgesi benzeri eşyaları içeren taşıyıcı bir kaptır. Cüzdan, bu işlevselliği nedeniyle, yokluğu hayal edildiğinde kişiye “çıplaklık algısı” yaşatan kimlik belgesinin de muhafızıdır. Cüzdanın muhafaza işlevi kişisel eşyalarımıza sağladığı “güvenlikli alan” ile ilişkilidir, bu tür bir alan; devlet aygıtının kodlayarak belgeleştirdiği kimliği hemen hepimizin gündelik yaşamında deneyimlemesi muhtemel olumsuzluklara karşı korur. Bu bağlamda, insan yapımı eşyanın “doğası gereği” kullanıcılarına hizmet etmeye yazgılı olduğu doğrudur. Fakat bu, eşyanın sembolik gönderimlerle yüklü kültürel bir “yüzey” ya da “taşıyıcı” olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. Örneğin, cüzdan, erkekliği kuran, onu anlamlandıran ve yeniden üreten semboller setinin (şeyleri pratik etme biçimleri, postür, bedeni hal benzeri şeyler ve bunlara yüklü anlamlar) şu ya da bu şekilde ifade edildiği halleri yansıtan “eşlikçi” bir yüzey olarak görülebilir. İçerdiği eşyalar ve üzerine kazılı markalı logosu, erkek öznenin kendisine toplumsal statü simgesi kazandırma sergilediği “gösterişçi” davranışlarına yoldaş olur. Yayıdığı toplumsal mesajlar uzlaşım olarak açılabilirken, kullanıcısının “kişilik envanteri” ve eyleyicisi olduğu toplumsal gruba (kendi içinde değişkenlik gösterebilen haller, tavırlar, duruşlar, yapıp etme biçimleri benzer özelliklere sahip erkekler) dair semptomlar sunar. Öte yandan, cüzdan içerisinde taşıdığı mahrem eşyalarla sadece “gösterişçi” davranışların eşlikçisi olmadığını haykırır. Ötekenden (ötekinin gözü ve sözü) olabildiğince sakınılan bu eşyalar, erkeklik hallerinin sıklıkla diyalojiye kapattığı; dışsallaştırmaktan kaçındığı mahrem deneyimlerin/hikâyelerin nesnesidir.

**Anahtar sözcükler:** Erkek Cüzdanı, Erkeklik İmajı, Kültürel Yüzey, Gösterişçi Tüketim, Kişisel Bellek

---

\* Geliş Tarihi: 27/06/2016 • Kabul Tarihi: 05/10/2016

\*\* Hacettepe Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Bilimleri Bölümü.  
erhanozc@yandex.com